# Kitaaba Daani’el — Lakkoofsa Digdamii Sagalii

*Affeerraa Belshaazaarii fi Sa’aatii Raajii: Seera Dilbataa, Kufannaa Baabilonii, fi Qormaata Dhumaa Mul’isuun*

Jeff Pippenger
2023-12-24

Ayyaanni Beelshazzar “sa’aatii” seera Dilbataa ni beeksisa; garuu cimina isaa murtii gaanfa Reepabilikaanaa irratti kaa’a. Fakkeenyi warqee Nebukadnezaar Daani’el boqonnaa sadii keessatti, seenaa wal fakkaataa sana, haala uummata Waaqayyoo amanamoo ta’anii yeroo sana alaabaa akka ta’anitti ol kaafaman keessatti ni kaa’a. Daani’el boqonnaa jaha immoo sarara wal fakkaataa sana ilaala; garuu gahee gaanfa Pirootestaantii irratti xiyyeeffata. Beelshazzar “mootummaa” bakka bu’a; innis “gurguddoota” isaa keessaa kuma tokko waame.

> Belshaazaar mootichi kumaa isaa tokkoof ayyaana guddaa qopheesse; kuma sana durattis daadhii wayinii dhuge. Belshaazaaris utuu daadhii wayinii dhandhamuu, mi’a warqee fi meetii abbaa isaa Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaalem keessa ture keessaa fudhatee ture sana akka fidan ajaje; kanaanis mootichi, mootummaa isaa keessatti gurguddoonni isaa, niitoleen isaa, fi saajjatoonni isaa keessaa akka dhugan. Achumaanis mi’oonni warqee mana Waaqayyoo isa Yerusaalem keessa ture keessaa fudhataman fidaman; mootichi, mootummaa isaa keessatti gurguddoonni isaa, niitoleen isaa, fi saajjatoonni isaa keessaa dhugan. Isaan daadhii wayinii dhuganii waaqolii warqee, meetii, sibiila diimaa, sibiila gurraachaa, muka, fi dhagaa galateeffatan. Sa’aatii isuma keessatti quboonni harka nama tokkoo mul’atan; ibsaa dura, dibata dallaa mana mootummaa mootichaa irratti barreessan; mootichis kutaa harka sanaa isa barreessaa ture arge. Daani’el 5:1–5.

Lakkoofsi “kudhan” jawweecha bakka bu’a; dhibba tokkoo fi kuma tokkoon immoo mallattoo isuma sana guddisanii agarsiisu qofa. Boqonnaa jahaffaa keessatti, dhibbaa fi digdamni seera gowwoomsaa sana ni dhiibu; dhibbaa fi digdamni immoo lubootaaf mallattoo dha. “Sarara irratti sarara” jedhu yoo ilaalle, cidha Belshaazaar murtii mootummaa-bulchiinsa xuraa’e irra bu’u, akkasumas murtii waldaa-bulchiinsa xuraa’e irra bu’u agarsiisa. Belshaazaar daadhii Baabilonitti machaa’ee ture; sana booddee immoo mi’a qulqulluu mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Yerusaalem keessa jiran xureessuuf murteesse.

> “Nabiyichi, ‘Ani ergamaa biraa samii irraa gad bu’aa jiru arge; inni aangoo guddaa qaba ture; laftis ulfina isaatiin ifte. Innis sagalee jabaa tokkoon humnaan iyyee, akkana jedhe, Baabilon inni guddaan kufeera, kufeera, iddoon jireenyaa hafuurota hamootaa ta’eera’ jedha (Mul’ata 18:1, 2). Kun ergaa isa ergamaa lammaffaatiin kenname sanauma dha. Baabilon kufteerti, ‘isheen sababii daadhii dheekkamsa ejja ishee keessaa saboota hundumaa dhugsiifteef’ (Mul’ata 14:8). Daadhiin sun maal dha?—Barsiisota sobaa ishee ti. Isheen Sanbata abboommii afraffaa bakka isaa sanbata sobaa addunyaadhaaf kenniteetti; akkasumas soba jechuun Seexanni jalqaba keessatti Eden keessatti Hewaanitti hime sana irra deebi’iteetti—inniis lubbuun uumamaan hin duutu jedhu. Dogoggoroonni gosa-gosa isaanii

> baay’een isheen fagoo fi bal’inaan facaafteetti, ‘ajaja namootaa akka barsiisaatti barsiisaa’ (Maatewos 15:9).” Ergaawwan Filataman, kitaaba 2, 118.

Daadhiin Belsazaariin dhugaa ture Sanbata waaqeffannaa Phaaphaasummaa ture; ayyaanni sunis “sa’aatii” raajii seera Dilbataa bakka bu’a ture. Meeshaaleen mana qulqullummaa inni gara galma cidhaatti fide Waaqayyoon irratti fincila qofa utuu hin bakka bu’in, meeshaaleen qulqulloonis saba Waaqayyoo bakka bu’u; inni mul’atu isa hafuuraa bakka bu’a, namoonnis immoo meeshaalee dha.

> Haa ta’u malee hundeen Waaqayyoo immoo jabaatee dhaabata; chaappaa kana qabaata: “Gooftaan warra isaa ta’an ni beeka.” Akkasumas, “Namni maqaa Kiristoos waammatu hundinuu jal’ina irraa haa fagaatu.” Mana guddaa tokko keessatti garuu mi’oonni warqee fi meetii qofa utuu hin ta’in, kan mukaatii fi kan biyyees ni jiru; isaan keessaa tokko tokko ulfinaaf, kaan immoo salphinaaf. Kanaafuu namni wantoota kana irraa of qulqulleesse, inni mi’a ulfinaaf ta’a; qulqulleeffamee, hojii gooftichaatiif mijataa, hojii gaarii hundumaatiif qophaa’ee. 2 Ximotewos 2:19–21.

Utuu waaqeffannaa Dilbataa dirqisiisuudhaan saba Waaqayyoo xureessuuf gidduu keessatti, barreeffamni ibiddaa fakkaatu badiisa Belshaazaar ni labsa.

> Yeroo sana keessatti quboonni harka namaa ba’anii, masaraa mootummaa mootichaatti, pilastriin dallaa irra, fuuldura ibsaa sanaatti barreessan; mootichis kutaa harka sanaa isa barreessaa ture ni arge. Achumaan fuulli mootichaa ni geeddarame, yaadonnis isaa isa dhiphisan; hammi mudhii isaa ni laafe, jilbeenfis isaa walitti rukutaman. Mootichi sagalee guddaadhaan urjii ilaaltota, Kaldoota, fi fal-tolcheessitoota akka galchan ni waame. Mootichis dubbatee ogeessota Baabilonitti, “Namni barruu kana dubbisee hiika isaas natti himu kam iyyuu uffata diimaa ni uffata, morma isaattis sansalata warqee ni qabaata, mootummaa keessatti abbaa taayitaa sadaffaa ni ta’a” jedhe. Daani’el 5:5–7.

Historically the passage is understood to be identifying that Belshazzar’s father, had left the political throne to Belshazzar, and for this reason the best his son could offer for an interpretation of the handwriting was a position of being the third ruler. Leading up to the Sunday law in the United States, the political leadership will be in a subservient position to the religious leadership who will be working to introduce a new form of worship. The image of the beast represents the combination of church and state with the church in control of the relationship, and at the Sunday law Belshazzar was the political king, thus symbolizing the state, but he was only the second in command to his father’s religious authority. The best he could offer Daniel was to be third.

> “Yeroo waldaan kiristaanaa isa jalqabaa salphina wangeelaa irraa fagaattee, sirnaalee fi aadaawwan warra waaqa tolfamaa fudhachuudhaan xuraa’te, Hafuuraa fi humna Waaqayyoo ni dhabde; akkasumas sammuu uummataa to’achuuf deeggarsa aangoo mootummaa addunyaa kanaa barbaadde. Bu’aan isaas paaphaasummaa ture; jechuunis, waldaa aangoo mootummaa to’attu, kaayyoo ishee mataa ishee galmaan ga’uufis aangoo mootummaa sana hojii irra oolchitu, addumaan immoo ‘heresy’ adabuuf. Ameerikaan wal fakkaataa bineensichaa akka uumuuf, aangoon amantii mootummaa siivilii akkasitti to’achuu qaba; kanaafis aboon

> mootummaa waldaan kaayyoo ishee mataa ishee galmaan ga’uuf akka hojii irra oolu ni ta’a....”

> “መከበር እሁድን በፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያናት በግዴታ ማስፈጸም የጳጳሳትን አምልኮ—የአውሬውን አምልኮ—ማስፈጸም ነው። የአራተኛውን ትእዛዝ መብቶች በማስተዋል እውነተኛውን ሰንበት ሳይሆን ሐሰተኛውን ለመጠበቅ የሚመርጡ ሰዎች በዚህ ብቻ ሊታዘዝ ለሚችለው ኃይል ክብር እየሰጡ ናቸው። ነገር ግን በሃይማኖታዊ ግዴታ ላይ በዓለማዊ ሥልጣን ግዴታ ማስፈጸም በሚፈጸምበት በዚያው ድርጊት ቤተ ክርስቲያናቱ ራሳቸው ለአውሬው ምስል ይቆሙ ነበር፤ ስለዚህ መከበር እሁድን በአሜሪካ በግዴታ ማስፈጸም የአውሬውንና የምስሉን አምልኮ ማስፈጸም ይሆናል።” The Great Controversy, 443, 448, 449.

Yeroo rakkinni uumamutti amala namaa ni mul’ata; ergaan dhokataan dallaa irratti barreeffame immoo muuxannoo Beelshaazaar keessatti rakkoo guddaa uume, mootummaa isaa dhuma irratti mallattoo ta’ee xumure; kanaanis dhuma mootummaa bineensa lafa irraa ka’e sanaa ni fakkeesse. Beelshaazaar halkanuma sana keessatti du’e; kunis seera Dilbataa bakka bu’a, yeroo Ameerikaan seera Dilbataatiin mootummaa jahaffaa raajii Macaafa Qulqulluu taatee kufteetti; garuu Ameerikaan battalumatti gara mootii olaanaa mootota kudhan sanaa ni ceeti. Mootonni kudhan mootummaa torbaffaa raajii Macaafa Qulqulluu ti; isaanis battalumatti mootummaa isaanii isa torbaffaa bineensichaaf kennuuf walii galu.

> Waaqayyo fedha isaa raawwachuuf, walii galuufis, mootummaa isaanii bineensichaaf kennuufis garaa isaanii keessa kaa’eera; kunis hamma dubbiin Waaqayyoo raawwatamutti ta’a. Mul’ata Yohaannis 17:17.

sochii xumuraa saffisaa dha; addunyi yeroo sana balaa guddaa keessa waan jirtuuf, ce’umsi mootummaa ja’affa irraa gara mootummaa torbaffaatti, achii immoo gara mootummaa saddeettaffaatti saffisaan raawwatama. Manca’iinsi bineensa lafaa Belshaazaar akka sodaattu taasisa; innis akka mootii angafaa mootota kudhan keessaa ta’ee, yeroo Ameerikaan badiinsa keessa galfamtutti sodaa mootota lafaa hundi mudatan bakka bu’a. Mul’ata boqonnaa kudha tokko keessatti, “sa’aan” barruun harkaatiin dallaa irratti mul’atu, “sa’aa” kirkira lafaa guddaa sanaati. Yeroo sana mallattooleen Islaamaa sadii ni mallatteeffamu; guyyoota dhumaa keessattis mootota akka sodaatan kan godhu Islaamaadha.

> Kunoo, mootonni walitti qabamanii turan; wal waliin darban. Isaanis kana arganii dinqifataniiru; jeeqamaniis ariitiidhaan baqatan. Sodaan achitti isaan qabe; dhukkubbii, akka dubartii ciniinsuun deessu tokkootti, isaanitti dhufe. Ati qilleensa bahaa tiin dooniiwwan Tarshiish ni caccabsa. Akkuma nuyi dhageenye, akkasuma magaalaa Waaqayyo Gooftaa maccaa keessatti, magaalaa Waaqa keenya keessatti argineerra; Waaqayyo ishee bara baraan ni jabeessa. Selaah. Faarfannaa 48:4–8.

Gooftonni, yookaan mootummoonni, cidha Beelshaazaar irratti walitti qabamanii, wayinii Baabilon dhugaa fi mi’a qulqulluu mana qulqullummaa Waaqayyoo harkaan qabatanii fi ilaalan yeroo turanitti, sodaan isaan qabe; kunis akkuma sodaa Beelshaazaar yeroo barreeffamni sun dallaa irratti mul’ate isa qabee agarsiifameetti. Sodaan Beelshaazaar sodaa dabalaa deemu tokko jalqabe; sodaan sunis dubartii ciniinsuu deessuu irra jirtuun bakka buufama; “sa’aan” Mul’ata Yohannis boqonnaa kudha tokko keessatti ibsame gara boqonnaa kudha lamaatti ce’a, achittis

mallattoon dubartii ulfaa deessuuf jedhuun bakka buufameera. Ciniinsuun deessuu inni jalqabaa barreeffama dallaa galma cidhaa irratti mul'atedha. Sodaan kunis "bubbee bahaa" Islaamaa irraa dhufa; isa "dooniiwwan Tarshiish caccabsitu" sana.

Galma cidha nyaata Beelshaazaar keessatti, "gooftoliin kuma tokko" daadhii Baabilon, isa dirqisiifama Dilbataa bakka bu'u, dhugaa jiru. Yeroo sana, Beelshaazaar miidhaginoota mootummaa qulqullummaa akka galfaman gochuun, orkestriin Nebukadnezaar muuziqaa taphachuu jalqaba. Sagaaltuun Xiiroos faarfannaa jalqabdii, Israa'el fincilaanis fakkii warqee Nebukadnezaar naannoo isaatti sirbuu jalqaba. Garuu cidhi kun "bubbee bahaa"n diigama; innis "wayyoo sadaffaa" ariitiin dhufu, akkasumas "malakata torbaffaa" dha. Yommuu Islaamni cidha sana diigu, "sablammoonni ni aaruu." Isaan ni aaruu; sababni isaas dooniiwwan Tarshiish, mallattoo caasaa dinagdee lafaa guutuu ta'an, yeroo sana gidduu gala galaanaa keessatti ni liqimfamu.

> Tarsis sababii baay'ina qabeenya hundumaa irraa daldalaa kee ture; meetii, sibiila, qaruuraa fi liidiidhaan gabaa kee keessatti daldalan. Yaawaan, Tuubaal fi Mesheek daldaltoota kee turan; isaan gabaa kee keessatti lubbuu namootaa fi mi'a naasii daldalan. Warri mana Togarmaa fardeen, abbootii fardeenii fi gaangeedhaan gabaa kee keessatti daldalan. Namoonni Dedaan daldaltoota kee turan; odoola hedduun daldala harka keetii turan; isaan akka kennaatti gaanfa ilkaanii fi ibenii siif fidan. Sooriyaan sababii baay'ina oomisha hojii keetii irraa daldalaa kee turte; isaan gabaa kee keessatti zumurruudii, diimaa mootummaa, uffata suuphiidhaan hodhame, quncee talbaa miiltoo, margaritii diimaa fi aqiiqiin daldalan. Yihudaa fi biyya Israa'el daldaltoota kee turan; isaan gabaa kee keessatti qamadii Miniti, Pannaagii, dammaa, zayitii fi baalsamiidhaan daldalan. Damaasqoos sababii baay'ina oomisha hojii keetii fi baay'ina qabeenya hundumaatiin daldalaa kee turte; daadhii wayinii Helboonii fi suufii adiidhaan daldalte. Daanis, Yaawaanis deddeebi'aa gabaa kee keessatti daldalan; sibiila ifaa, qaasiyaatii fi ulee urgooftuu gabaa kee keessatti turan. Dedaan uffata gatii guddaa gaariiwwan irratti diriirsamuun daldalaa kee ture. Arabiyaa fi bulchitoonni Qeedaar hundinuu hoolota xixiqqoo, korbeessota hoolaa fi re'ootaatiin si wajjin daldalan; isaan kanaan daldaltoota kee turan. Daldaltoonni Sheebaa fi Ra'maa daldaltoota kee turan; isaan gabaa kee keessatti urgooftuu hundumaa keessaa filatamaa, dhagaa gati jabeessa hundumaa fi warqeedhaan daldalan. Haraan, Kannee fi Eden, daldaltoonni Sheebaa, Asoorii fi Kilmad daldaltoota kee turan. Isaan kun daldaltoota kee turan; wanta gosa hundumaa, uffata mootummaa bifa cuquliisaa, uffata suuphiidhaan hodhame, saanduqa uffata gatii guddaa, funyoodhaan hidhamee fi muka birbirsaa irraa hojjetame, daldala kee gidduutti daldalan. Dooniiwwan Tarsis gabaa kee keessatti siif weeddisan; ati giddugala galaanotaa keessatti guutamtee baay'ee ulfina qabeettii taate. Warri si oofan bishaanota guguddaa keessa si galchan; bubbeen bahaa giddugala galaanotaa keessatti si cabsite. Qabeenyi kee, gabaawwan kee, daldalli kee, dooniiwwan kee hojjettoonni, qajeelchitoonni kee, warri doonii kee suphanii cufan, warri daldala keetiin hojjetan, loltoonni kee hundinuu warri si keessa jiran, waldaa kee hundumaas kan si gidduu jiru, guyyaa badiisa keetii giddugala galaanotaa keessatti ni kufu. Hisqi'eel 27:12–26.

"Dooniin Tarshiish" mallattoo caasaa dinagdee lafaa guutuu ti; isaanis "bubbee bahaa"n gidduu

gala galaanaa keessatti ni liqimfamu. Hisqi'eeliis kun "guyyaa badiisa keetii" keessa akka ta'u nu beeksisa; mata-dureen boqonnaa digdamii torbaffaa kitaaba Hisqi'eel immoo boo'icha Xiiroosiif dhihaatedha.

> Dubbiin Waaqayyoo ammas natti dhufe, akkana jedhee; Yaa ilma namaa, Xiiroosiif boo'icha kaasi; Xiiroosiinis akkana jedhi, Yaa isa balbala galaanaa irra qubate, orma hedduuf oddeeffataa daldalaa kan taate, akkana jedha Gooftaan Waaqayyo; Yaa Xiiroos, ati, "Ani miidhagina guutuu qaba" jetteetta. Hisqi'el 27:1–3.

Guyyaan badii Xiiros irratti in boo'ama. Guyyaan badii Xiiros seera Dilbataati; Xiiros mallattoo abbaa-phaaphaasii waan ta'eef, murtiin isaas "sa'aatii" sagaleen lammaffaan Mul'ata kudha-saddeetii keessa jiru namoota Baabilon keessaa akka ba'an waamuu jalqabu keessatti jalqaba.

> Anis sagalee biraa waaqa irraa dhufe nan dhaga'e; akkas jedhe: Yaa saba koo, cubbuu ishee keessatti hirmaattota akka hin taanee fi dha'icha ishee keessaa akka hin arganneef, ishee keessaa ba'aa. Cubbuu ishee ol ba'ee hamma waaqaatti ga'eeraatii, Waaqayyos jal'ina ishee yaadateera. Akkuma isheen isiniif deebifte sana isheedhaaf deebisaa; hojii ishee akka ta'eetti dachaa lama isheedhaaf dachaa godhaa; xoofoo isheen guutte keessatti isheedhaaf dachaa lama guutaa. Hammam akka isheen of ulfeessitee fi qananiidhaan jiraatte sana hundaaf, hamma sana dhiphinaa fi gadda isheedhaaf kennaa; isheen garaa ishee keessatti, "Ani mootittii ta'ee nan taa'a; ani haadha hiyyeessaa miti; gaddas yoom iyyuu hin argu" jetteetti. Kanaaf dha'ichi ishee guyyaa tokko keessatti dhufa; duuti, boo'ichi, beellis ni dhufu; ibiddaanis guutummaatti ni gubatti; Gooftaan Waaqayyo ishee irratti murteessu jabaa dhaatii. Mootonni lafaa, warri ishee wajjin sagaagalanii fi qananiidhaan jiraatan, yeroo aarii gubamuu ishee sanaa arganitti, isheedhaaf ni boo'u, ni wawwaatuuf; dhiphina ishee sodaachisuuf fagoo dhaabatanii, "Wayyoo, wayyoo, magaalaa guddittii Baabilon, magaalaa humna qabeettii sun! murtiin kee sa'aatii tokko keessatti ga'eera!" jedhu. Daldaltoonni lafaas ishee irratti ni boo'u, ni gaddus; sababiin isaas, daldala isaanii kana deebi'ee namni tokko iyyuu hin bitu. Mul'ata Yohaannis 18:4–11.

Jechi kitaaba Daani'el keessatti yeroo shan "sa'aatii" jedhamee itti fayyadame hundinuu yeroo hunda gosa murtii tokko bakka bu'a. Gosti murtii sun haala dubbichaa keessatti itti fayyadameen murtaa'a. Daani'el boqonnaa afur keessatti, jechi "sa'aatii" jedhamu yeroo jalqabaatiif dhufaatii murtii labsuuf hojii irra oola; kunis yookaan murtii qorannoo kan Onkoloolessa 22, 1844 jalqabe, yookaan murtii raawwachiisummaa kan seera Dilbataa irratti jalqabu ta'uu danda'a. Haala lamaan keessatti illee, murtiin qorannoo fi murtiin raawwachiisummaa adeemsa suuta suuta deemuun guddachaa dha. Murtiin raawwachiisummaa papasummaa seera Dilbataa keessatti Ameerikaa keessatti jalqaba. Kunis "sa'aatii" murtiin raawwachiisummaa papasummaa itti jalqabu mallatteessa; "sa'aatiin" sunis "sa'aatii" kirkira lafaa guddaa Mul'ata boqonnaa kudha tokkoffaa keessa jiru, yeroo dhugaa baatonni lama, kan Shaadraak, Meshaak fi Abedneegoo tiin bakka bu'aman, akka alaabaa ol kaafametti iddoo ibsamanitti, akka loltoota humna qabeeyyii Hisqi'elitti ibiddaa keessatti darbamanidha. "Sa'aatiin" sun yeroo barreessaan harkaatiin barreeffame sun dallaa Belshaazaar irratti mul'atudha.

“Dooniin Taarsiis” kan sirna dhiyeessii dinagdee lafaa guutuu bakka bu’an, yeroo sana gidduu gala galaanotaa keessatti ni cuuphamu; kunis akka Belshaazaariin agarsiifametti daldaltoonnii fi mootonni lafaa akka sodaatan ni godha.

Mul’ata Kurnan Keessa boqonnaa kudha tokko keessatti, “sa’aan” yeroo “Wayyoo” sadaffaan kan Islaamaa saffisaan dhufu, fi Malakanni Torbaffaan afuufamu, fi saboonni dheekkamanidha. Mallattooleen sadan sun hundinuu akka Islaamni meeshaa qajeelcha Waaqayyo ittiin ajjeechaa Belshaazaar sana “sa’a” sana keessatti raawwatu ta’eetti akeeku. Belshaazaar diinota karra mootummaa isaa karaa dhoksaan seenan, karrawwan of-eeggannoo malee banaa dhiifamanii turan keessaa, ajjeefame; akkuma dallaan daangaa gidduu Meeksikoo fi Yunaayitid Isteetis of-eeggannoo malee banaa dhiifamee jiru, yeroo “sa’aan” “sochii lafaa guddaa” sanaa dhihaachaa jiru.

Fayyinni madaan nama ajjeesu sanaa kan paaphaasummaa irratti dhufe, lakkoofsa jahan isa dhumaa boqonnaa kudha tokkoffaa Daanyel keessatti ibsameera. Lakkoofsota sana keessatti gufuuwwan sadii, yeroo madaan ajjeesaan paaphaasummaa fayyifamu mo’aman, adda baafamanii jiru. Mootiin Kaabaa yeroo hunda daandii isaa gara aangoo ol’aanaa deemuun gufuuwwan sadii mo’a; akkasumas yeroo hunda tartiiba kanaan: jalqaba diina isaa, lammaffaa michuu isaa, achii booddee immoo dhuma irratti nama miidhamuu isaa. Kan jalqaba mo’ame Mootii Kibbaa ture; inniis Tokkummaa Sooviyeetii bakka bu’a, diina dhumaa Roomaa, kan bara 1989 keessatti haqamee bade. Gufuun lammaffaan biyya ulfina qabeettii dha; isheenis michuu Roomaa, kan Roomaaf USSR mo’e, jechuunis Ameerikaa Tokkummaa, ishee “sa’aatii” amma ilaalaa jirru keessatti mo’amtu dha. Sana booddee gufuun sadaffaan, Gibxii jedhamuun bakka buufame, yeroo paaphaasummaan nama miidhamuu isaa, jechuunis Tokkummaa Mootummootaa, to’annaa jala galchu bakka bu’a.

Bara 1989tti, yeroo lakkoofsonni sun hiikaman, achiis beekumsi lakkoofsa sanaa dabale, Roomaan waaqeffannaa sobaa, Roomaan paaphaasii, achiis Roomaan ammayyaa (lakkoofsota ja’an dhumaa boqonnaa kudha tokkoffaa Daani’el keessatti Mootii Kaabaa taatee bakka buufamte) tokkoon tokkoon isaanii mootummaa ta’anii hundeeffamuu isaanii dura gufuuwwan teessuma lafaa sadii mo’achuu akka qaban hubatame. Roomaa waaqeffannaa sobaatiif, gufuuwwan sadeen sun kallattii sadiidhaan bakka buufamanii turan.

> କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏରୁ ଏକ ଛୋଟ ଶିଙ୍ଗ ବାହାରିଲା; ଏହା ଦକ୍ଷିଣଦିଗକୁ, ପୂର୍ବଦିଗକୁ, ଏବଂ ମନୋହର ଦେଶଦିଗକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଡ଼ ହେଲା। ଦାନିଏଲ 8:9.

Ef papphaasii Roomiitiif isaan gaanfa sadii buqqifamuu qaban turan.

> Ani gaanfa ilaalchaan ture; kunoo, isaan gidduudhaa gaanfi xinnaan kan biraa tokko ba’e; isa dura gaanfota jalqabaa keessaa sadii hiddaan buqqifaman; kunoo immoo, gaanfa kana keessatti ija akka ija namaa fi afaan waan guddaa dubbatu tokko ture. Daani’el 7:8.

Daani’el boqonnaa kudha tokkoo keeyyata ja’an dhumaa keessatti Roomaan ammayyaa (mooticha kaabaa) jechuun bakka buufamteef gufuun sadii turan: mooticha kibbaa, biyya ulfina qabeessa, fi Gibxii. Akkuma Roomaa waaqeffannaa mootummaa durii fi Roomaa

paappaasummaa keessatti gufuun sun gufuuwwan teessuma lafaa turanitti, Roomaan ammayyaa, Daani'el boqonnaa kudha tokkoo keeyyata ja'an dhumaa keessatti mooticha kaabaa jechuun bakka buufamte, "dallaa" sadii mo'achuu qabdi turte; dallaa isa jalqabaatiin immoo yeroo dallaan qabatamaan keessaa buufametti, "dallaan" falmii yaadaa tokko illee yeroo walfakkaataatti keessaa buufame. Bara 1989 keessa, yeroo mootichi kaabaa Tokkummaa Sooviyeetii (mooticha kibbaa) kufaase, "dallaan" falmii yaadaa kan "golgaa sibiilaa" jedhamu keessaa buufame; akkuma dallaan Barliin diigametti.

"sa'aatii" murtii Beelshaazaar keessatti, yeroo barreeffamni dallaa irra jiru, diinoonnis isaa karraawwan eegumsa hin qabneen icciitiidhaan ol seenaa jiran sana keessatti, "dallaan" falaasamaa addaan-baasuu mootummaa fi waldaa amantii ni buqqifama; yeroo walfakkaataattis Islaamni Wayyoo sadaffaatii "dallaa" eeggannaa malee dhiibbaa kibbaa biyya ulfina qabeettii sanaa irraa icciitiidhaan seenee jira.

Yeroo "Gibxiin" Dhaabbata Mootummoota Gamtoomanii bakka buutu mo'amtu, fi "dallaan bilisummaa mootummaa biyyoolessaa" jedhamee yaad-rimeedhaan ibsamu irraa kaafamu, akkuma sabni hundi mootummaa addunyaa tokko isa sagaagaltuun Xiiroosiin qajeelfamu fudhachuuf dirqamuutti. Yeroo sana, kufaatiin maallaqaa seeraa waraanaa fi abbaa-irree guyyoota dhumaa keessaa uumu ni ta'a. Wantoonni tokko tokko daandii "Wall Street" jedhamtu irratti dhugumatti ta'uu danda'u.

> "Qabeenyi baay'ee qusannaadhaan amma hojii Waaqayyoo keessatti oolu, kan ofittummaadhaan qabatamee hafe, yeroo muraasa keessatti waaqolii sobaa hundumaa wajjin bututaa fi halkanii balali'anitti gatama. Yeroo dhugaan mul'atawwan bara baraa miira namaatti banamutti, maallaqni yeruma sana gatiin isaa akka malee ariitiidhaan hir'ata." Welfare Ministry, 266.

Barumsa itti aanutti qo'annoo keenya waa'ee Belshaazaar irratti ni itti fufna.

> "Har'a akkuma bara Eliyaasitti turetti, sararri adda baasuu gidduu saba Waaqayyoo kan ajajawwan Isaa eegu fi warra waaqolii sobaa waaqeffatan gidduutti ifatti kaa'ameera. 'Hanga yoomiitti yaada lama gidduutti hollattuu?' jechuun Eliyaas iyyate; 'Yoo Waaqayyo Gooftaa ta'e, Isa duukaa bu'aa; yoo immoo Ba'aal ta'e, isa duukaa bu'aa.' 1 Mootota 18:21. Ergaan har'aafis akkana jechuun ibsama: 'Baabilon guddittiin kufteetti, kufteetti…. Isin sabni Koo, cubbuu ishee keessatti hirmaattota akka hin taaneef, dha'icha ishee irraas akka hin fudhanneef, ishee keessaa ba'aa. Cubbuuwwan ishee hamma samii ga'aniiru; Waaqayyos jal'inawwan ishee yaadateera.' Mul'ata Yohaannis 18:2, 4, 5."

> "ସମୟ ଆଉ ଦୂରେ ନୁହେଁ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆତ୍ମା ଉପରେ ପରୀକ୍ଷା ଆସିପହଞ୍ଚିବ। ମିଥ୍ୟା ସବ୍ବାଥର ପାଳନ ଆମ ଉପରେ ବଳପୂର୍ବକ ଲାଦାଯିବ। ସଂଘର୍ଷ ହେବ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଜ୍ଞାମାନ ଓ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଆଜ୍ଞାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ। ଯେମାନେ ପଦେ ପଦେ ଲୌକିକ ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଲୌକିକ ପ୍ରଥାର ସହିତ ଆତ୍ମସାତ୍ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ତେବେ ଉପହାସ, ଅପମାନ, କାରାବାସର ଧମକ ଓ ମୃତ୍ୟୁର ଅଧୀନ ହେବାଠାରୁ ବରଞ୍ଚ ଶାସକ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବେ। ସେ ସମୟରେ ସୁଣା ମଲିନତାରୁ ପୃଥକ୍ କରାଯିବ। ସତ୍ୟ ଭକ୍ତିପରାୟଣତା ତାହାର କେବଳ ବାହ୍ୟ ଆଭା ଓ ଚକଚକିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପୃଥକ୍ ଚିହ୍ନିତ ହେବ। ଆମେ ଯାହାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ପାଇଁ ପ୍ରଶଂସା କରିଆସିଛୁ, ସେପରି ଅନେକ ତାରା

ତେବେ ଅନ୍ଧକାରରେ ନିଭିଯିବ। ଯେମାନେ ପବିତ୍ରାଳୟର ଆଭୂଷଣ ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ଧାର୍ମିକତାରେ ପରିଧାନ କରାଯାଇନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ତେବେ ନିଜ ନଗ୍ନତାର ଲଜ୍ଜାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବେ।”
Prophets and Kings, 187, 188.